

For 100 år siden...

Her kan man læse div. lokale notitser og artikler fra Viborg Stiftstidende og Viborg Stifts Folkeblad, afskrevet af forfatteren Chr. Jacobsen i forbindelse med forarbejdet til "Alheden" fra 1990.

Maj 1914

VST 103, 5. maj 1914, s, 3: Bekendtgørelse. I henhold til lov om afløsning af tienden af 15. maj 1903, §10 bekendtgøres herved, at tiendelisterne for Resen sogn er fremlagte til offentligt eftersyn fra den 16. maj til den 19. juni d.a. i Resen skole, og at de sidstnævnte dag aften kl. 5 i Resen forsamlingshus vil blive afholdt et møde, på hvilket tiendeyderne under deres kravs fortabelse ville have at fremsætte deres mulige indsigelser mod tiendelisternes rigtighed.

Esbjerg, den 2. maj 1914. Esmann. Tiendekommissær for Viborg amts 3. kreds.

VST 107, 11. maj 1914, s, 3: Skovauktion. Mandag d. 25. maj d.a. formiddag kl. 11, sælges ved auktion i Alhedens plantager: bjælker, spær, bånd, lægter, stager, snitgavn, brænde og klodstræ, alt af nåletræ. Mødested: Havredalhus. Hunde må ikke medtages.

Stendalgård, den 9. maj 1914. E. H. Wøldike

VST 110, 14. maj 1914, s, 2: Skelhøje missionshus. Møde lørdag d. 16. maj kl. 8 aften. Missionær Jepsen, Skiv, taler.

VST 112, 16. maj 1914, s, 2: En dag mellem rensdyr. På besøg i "Kongenshus".

I hedens "Lapland". Gennem heden farer automobilen af sted, hastende fremad gennem de store, brune strækninger. Nu er vi inde på rensdyrparkens grund, man undgår ikke at se det, for så langt øjet rækker ser man hegnene. Halvfjerde tusinde tdr. land hede er hegnet, og langs hegnene er plantet 100.000 små japanesiske bjergfyr, som skal vokse sig store og kraftige og hegne lyngbakkerne i deres hele udstrækning. Og mens autoen farer frem, erkender man, at her står man overfor det første af alt det sjældne, som dagen skal byde: Japans slanke fyr, som første gang har slået rod i Danmark. Og udenfor "Kongenshus" standser vi, modtaget af rensdyrparkens direktør Johs. Beck og hans elskværdige frue.

"Kongenshus". Allerede "Kongenshus", direktørboligen, er imponerende. I hedens hjerte, som en borg mellem de lave huse ligger den, smuk i røde og hvide farver, vandtårnet knejser mod himlen, truende som et gammelt røvertårn med sin takkede tinde. Men "røvertårnet" er kun et skikkeligt tårn for vand og udsigt. Vi står på tårnet og lader blikket glide ud over heden. Gråblege hænger skyerne tungt ude i horisonten. Solen sender sine stråler ned over lyngen og laven, der stråler som sølv. Og i sølvet går rensdyrene i store flokke, hanner for sig og hunner for sig. Det er i kælvingstiden, og derfor søger hannerne sammen for sig selv, fjernt fra børnevrvølet. Vi ser ud over heden, den store flade, pragtfulde hede, uden at kunne finde parkens grænse, og i horisonten stiger røgen fra en hedebrand i vejret, eller brydes det umådelige terræn kun af enkelte småhuse og de mindelige hegn. Hegnene, det praktiske lives krav, midt i hedens poesi.

Hos lapperne. Over heden går turen til lappeteltet, hvor Nordfjeld og Sara har budt gæsterne til kaffe. Nordfjeld og Sara! De to halvhundredårige lapper har forladt deres hjemlands fjelde for på Jyllands heder at passe Hans Daells rensdyr. De lever deres liv her på heden, som de levede det i Lapmarken. Et stykke mongolsk kultur er flyttet herved. I deres telt besøger vi dem sammen med hofjægermester Krabbe og direktør Johs. Beck. To racer, to hinanden så fjerne kulturer mødes i et telt på heden. Og slængt i græsset ligger vi og drikker kaffe, bagt på uknuste bønner. Jeg sidder og taler med Sara, medens hun viser mig en kjole, hun er ved at baldyre. Nænsomt lader hun hænderne løbe hen over de stære farver, røde gule og grønne, kantede med guld. – Længes de hjem? Spørger jeg og ved med det samme, hvad svaret vil blive. For smilet stivner om hendes mund og hendes øjne bliver dybe, som så de langt, langt bort. Og på sit dårlige dansk svarer hun mig: Ja, jeg længes mod de høje, vilde fjelde – Men hvorfor rejste De da? – Der er så meget der kan gøre sig gældende. Vi lever vort liv deroppe med vore dyr .. vi hører hjemme der .. og vi kommer vel dertil en gang igen. Sara stryger sig over øjnene .. og er atter lutter sol og smil.. vor gæstfrie værtinde, som viser os alt det, som Nordfjeld og hun har lavet med en kniv og en fil. Malkekar, krukker og kister med smukke beslag og kunstfærdige udskæringer vidner om stille afteners flid.

Blandt hundyrene. Vi forlader lapperens telt, hvor de skal bo hele sommeren, og går ud i heden. Der er ikke et dyr at se, før vi pludselig standser. Der, nede i en dal går hele den store flok og græsser. De ser på os, nysgerrigt og spørgende! Og så æder de videre. Et prægtigt dyr står lidt for sig selv; den er ved at føde. Men hvad, sligt generer ikke renerne meget, de står ganske roligt og æder imens. Smukke dyr er det, fede og kraftige. Og mellem mødrene springer kalvene, de yngste kun få timer gamle. Dyrene æder laven .. den lav, der gennem århundreder lå unyttet hen, og som nu er føde for 600 dyr fra et fremmed land.

Aftensmåltid på heden. Sara har været vor værtinde ... nu byder fru. Beck os til aften på hedeparkens udsigtstårn. Stemningen er god, hedeluften tærer, og vi lader fruens mad vederfares retfærdighed. [Artiklen ender med nogle fraser om heden, Hans Daell og Beck].

VST 112, 16. maj 1914, s, 3: Rensdyrparken bliver fra den 27. ds. [maj] tilgængelig for publikum hver onsdag og søndag.

VST 116, 22. maj 1914, s, 3: **Hans Daells renpark.** Hans Daells renpark "Kongenshus" er åben for publikum på alle festdage samt første og tredje søndag og anden og fjerde onsdag i hver måned fra 3-7 eftermiddag. Entré: 50 øre, børn 25 øre, skoler 10 øre. Onsdagene dobbelt entré.

Johannes Beck, direktør

VST 121, 28. maj 1914, s, 2: **{Skolerådsmøde}** Skrivelse fra ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsen af 25. marts d.a., hvorefter der bevilges Frederiks kommune statstilskud til forrentning og afdrag på lån stiftet i anledning af opførelsen af ny forskolebygninger i Frederiks og Frederikshede. Til efterretning.